

Clemens Maassen : tekeningen en schilderijen

Citation for published version (APA):

Verhoogt, G. W., & Maassen, C. J. J. M. (2006). *Clemens Maassen : tekeningen en schilderijen*. Technische Universiteit Eindhoven.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2006

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

ZJB
006
CLE

clemens maassen

BSB

tekeningen en schilderijen

clemens maassen

Clemens Maassen (1944) schildert sinds een kleine tien jaar, daarvoor maakte hij al geruime tijd werk op papier. Vraag hem wat schilderen en tekenen voor hem betekent en hij geeft je een bijna existentieel antwoord.

“Iets bedenken, ontwerpen en met mijn eigen handen maken is voor mij een zeer wezenlijke behoefte. Een van mijn vroegste jeugdherinneringen is dat ik van drie stukjes afvalhout en vier spijkers een bankje timmerde. Omdat het instabiel was donderde het overigens in elkaar toen ik er op ging zitten. Ook met het schilderen komen meerdere aspecten in één concreet resultaat bij elkaar: je gedachten (het rationele), je motoriek (hoe je je penseel hanteert) en je intuïtie. Met mijn tekeningen en schilderijen kan ik zonder woorden de buitenwereld laten zien wie of wat ik ben.”

Of die buitenwereld dat ook de moeite waard vindt, weet hij niet echt. Maar dat is niet het belangrijkste: “Ik maak mijn werk natuurlijk ook om het te exposeren en het doet me goed als het gewaardeerd wordt. Maar ook zonder die tentoonstellingen zou ik blijven schilderen. Als schilderen niet meer kan houdt het, denk ik, op. Ik bedoel dat dan alles ophoudt. Ik zou echt niet weten hoe het dan verder zou moeten.”

In het begin maakte Maassen vooral realistisch tekenwerk, naar waarneming. Het heeft naar zijn eigen zeggen lang, te lang, geduurd voor hij dat los kon laten. Collega Tom Dubbelman was de eerste die daartoe de aanzet gaf: “Met Tom, een van mijn collega’s op de TU/e, had ik vele gesprekken over het belang van vakmanschap bij het tekenen. Hij vond dat ‘Delftse’, dat realistische tekenen, maar niks. Gaandeweg ontdekte ik dat het niet zozeer gaat om wat voor soort tekeningen je maakt, maar om

hoe je kijkt, waarneemt. Cursussen van het Centrum voor de Kunsten, onder andere bij Jet Vasterman en Marijke Strijbosch, hebben mij daarbij flink verder geholpen. Naast het ‘Delftse’, analytische waarnemen ging mijn oog zich steeds meer richten op textuur, vorm, kleur, compositie, licht en donker.”

Die ontwikkeling zette door. Bijna 10 jaar geleden werd Maassen in Maastricht lid van een schildersgroep onder leiding van Jan Martens en in zijn nieuwe atelier ging hij werken op doek maken. In plaats van zich te concentreren op het direct waarneembare, zoals bij zijn ‘en plein air’ gemaakte tekeningen, ging hij volledig uit van zijn verbeelding. Aanvankelijk gericht op zaken die in werkelijkheid niet zichtbaar zijn, op wat zich afspeelt in de duisternis van het ondergrondse, in het binnenste van gesloten lichamen of ver weg van onze aarde. Maassen daarover: “Wat ik me daar vooral van herinner is het gevoel dat ineens alles kon. En, heel concreet, dat ik niet meer gebonden was aan de zwaartekracht. Sinds die tijd richt het feitelijke waarnemen zich op wat op het doek aanwezig is.”

Aan het einde van een schilderdag experimenteert Maassen daarom regelmatig met resten verf op een maagdelijk wit doek. De spontane structuren die daarbij ontstaan vormen vaak het begin van een nieuw werk, want, zo zegt hij: “Pas als het wit van het doek af is kan ik ergens op reageren. Ik begin zelden met een vooropgezet plan of beeld. En als ik dat dan toch doe wordt daar uiteindelijk weinig of niets van gebruikt, want het schilderen gaat toch zijn eigen weg.”

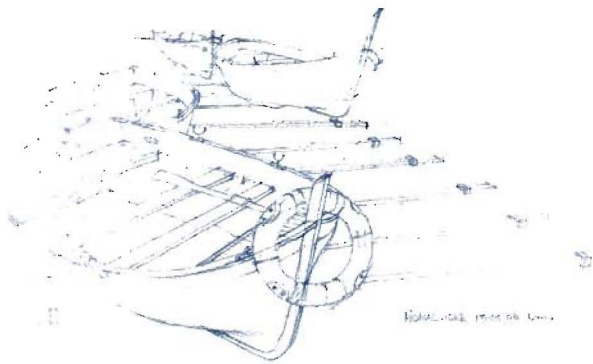
Van Jan Martens leerde hij, naar eigen zeggen, niet zoveel over de techniek van het schilderen, maar des te meer over de integriteit

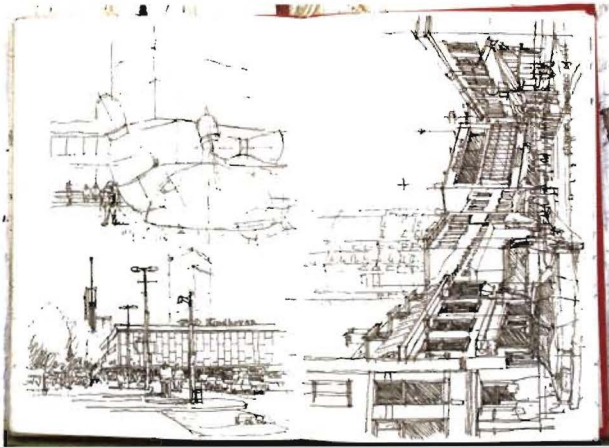
die vereist is om werk van betekenis te kunnen maken. Over het onderscheid tussen kunst en kitsch, over de vrijheid die verworven moet worden, over de omgang met het commentaar van het publiek en over het blijven zoeken naar het nauwelijks of (nog) niet benoembare.

Dat leidt er ook toe dat schilderen een intensieve bezigheid is. Maassen: "In de periodes dat ik schilder neemt me dat volledig in beslag. Ik weet dan niet van ophouden. Ook buiten het atelier houdt me dat dan steeds bezig. In het atelier gaat veel meer tijd zitten in het kijken dan in het daadwerkelijke schilderen. Dat kijken, het steeds weer opnieuw beslissen, dat kost de meeste energie. Een doek is bijna nooit helemaal slecht, er zitten meestal wel een of meer goede fragmenten in. Die durf ik dan niet over te schilderen, bang als ik ben ze kwijt te raken en daar later spijt van te krijgen. Anderzijds, meestal werkt het niet om zoiets te bewaren, want dan ga je je vooral daarop richten en kun je niet vrij werken. In dat soort beslissingen gaat de energie zitten."

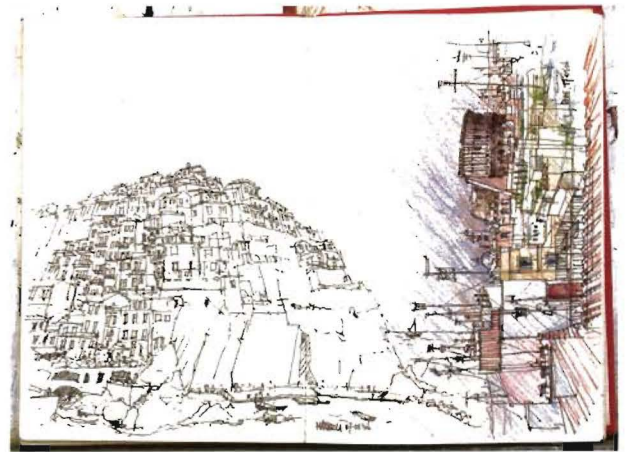
Maassen heeft lang alleen op papier gewerkt en het tekenen is nog steeds de basis: "Ik teken nog vaak buiten en in mijn atelier maak ik veel schilderijen 'tekenachtig' met een dun penseel. Die disciplines, tekenen en schilderen, zijn heel verschillend maar groeien wel naar elkaar toe. Het werk op papier wordt steeds abstracter en de schilderijen realistischer. Voor beide geldt dat het steeds gaat om de kwaliteit van het kijken. Wat de handen doen is minder belangrijk, dat komt vanzelf wel."

Gerard Verhoogt, conservator kunstcollectie TU/e

schetsboek 2006 21x30cm

schetsboek 2006 21x30cm

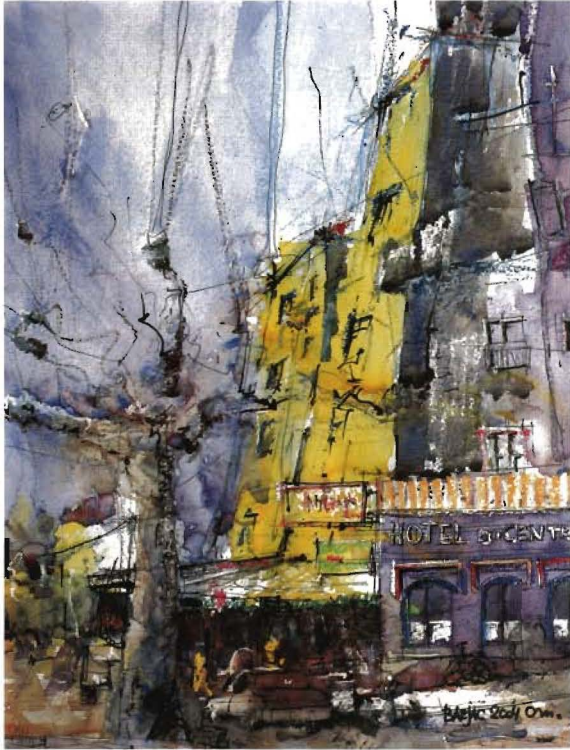
Manarola 2005 30x41cm pen en kleurpotlood op papier

Manarola 2006 30x41cm kleurpotlood en aquarel op papier

La Lèque 2003 44x56cm conté en aquarel op papier

Barjac 2004 36x28cm gemengde techniek op papier

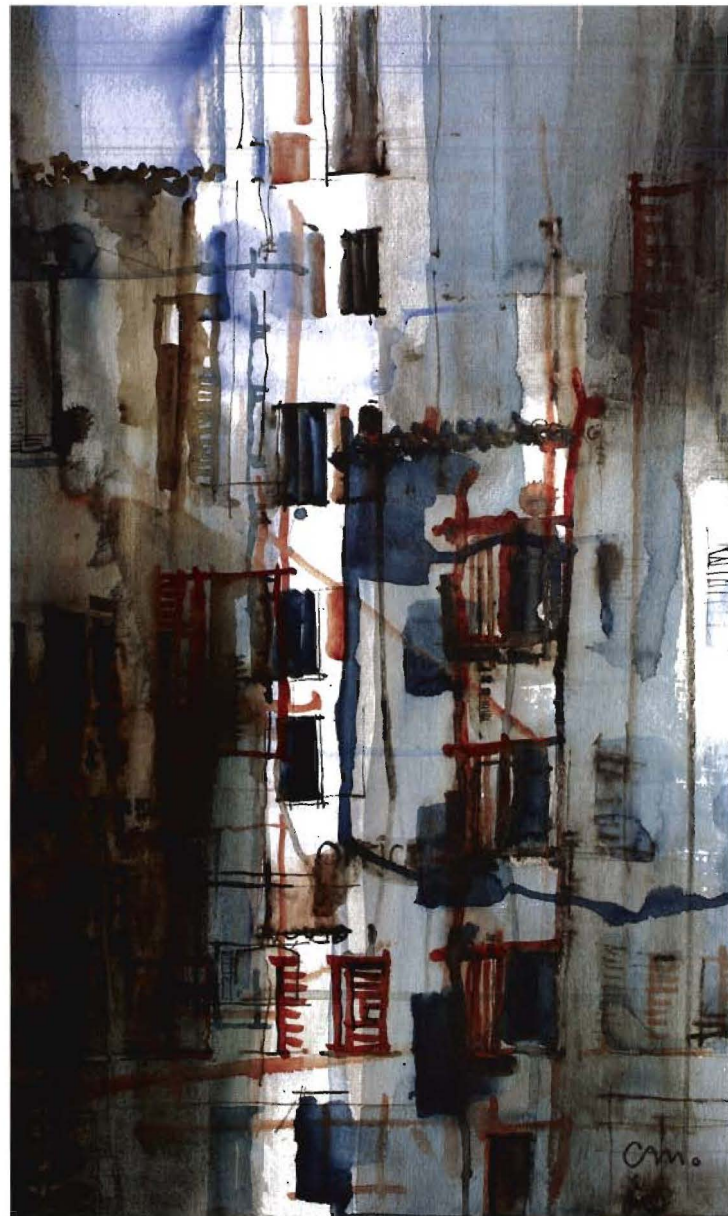
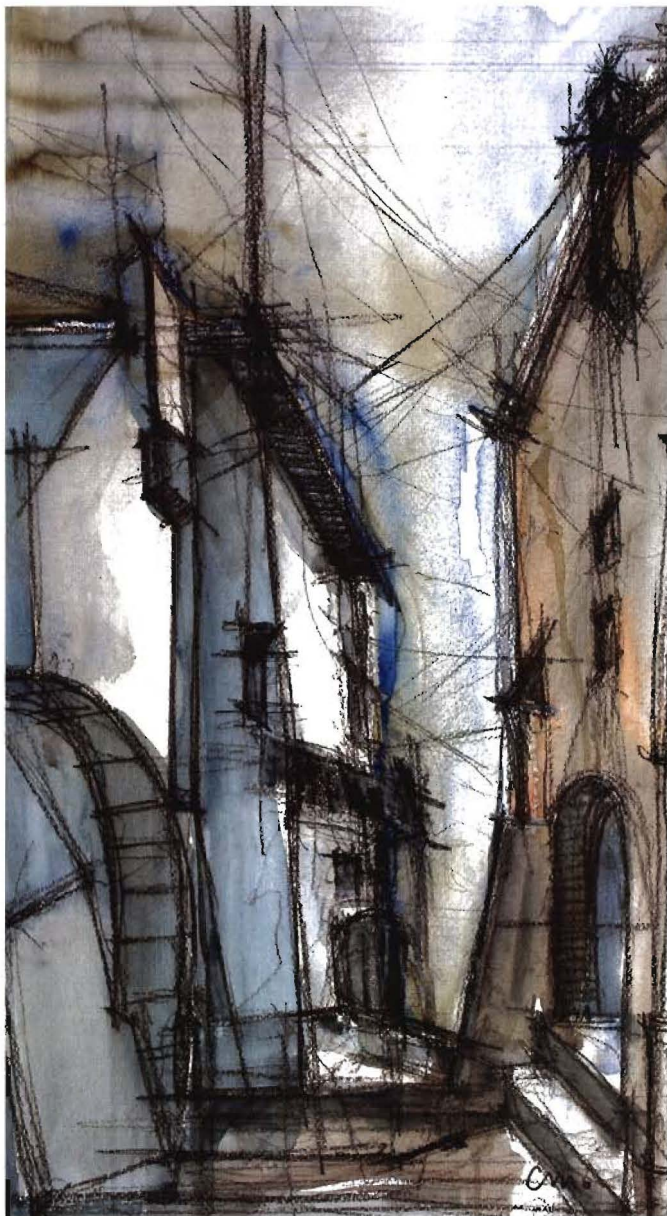
Barjac 2004 36x28cm gemengde techniek op papier

Cesky Krumlov 1999 58x46cm gemengde techniek op papier

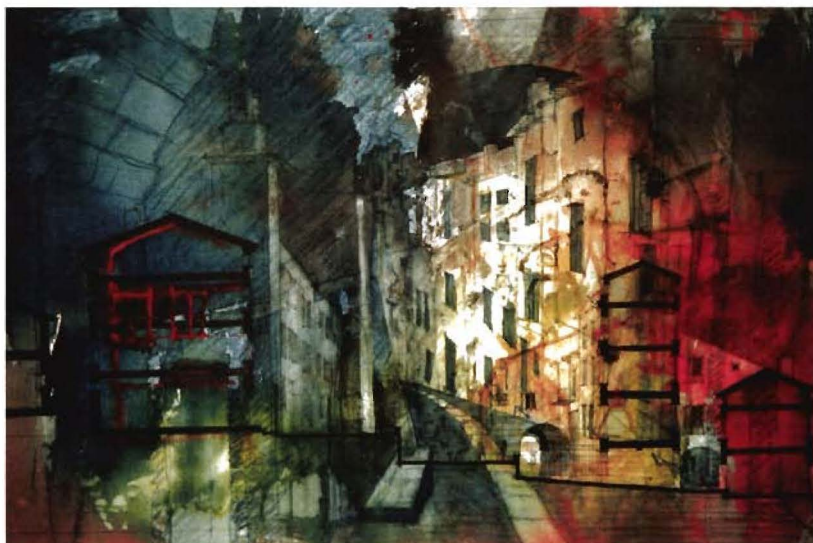
Cesky Krumlov 2000 66x46cm gemengde techniek op papier

Roquebrune sur Argens 2002 60x32cm en 60x37cm gemengde techniek op papier

Roquebrune sur Argens 2002 60x23 cm en 60x32cm gemengde techniek op papier

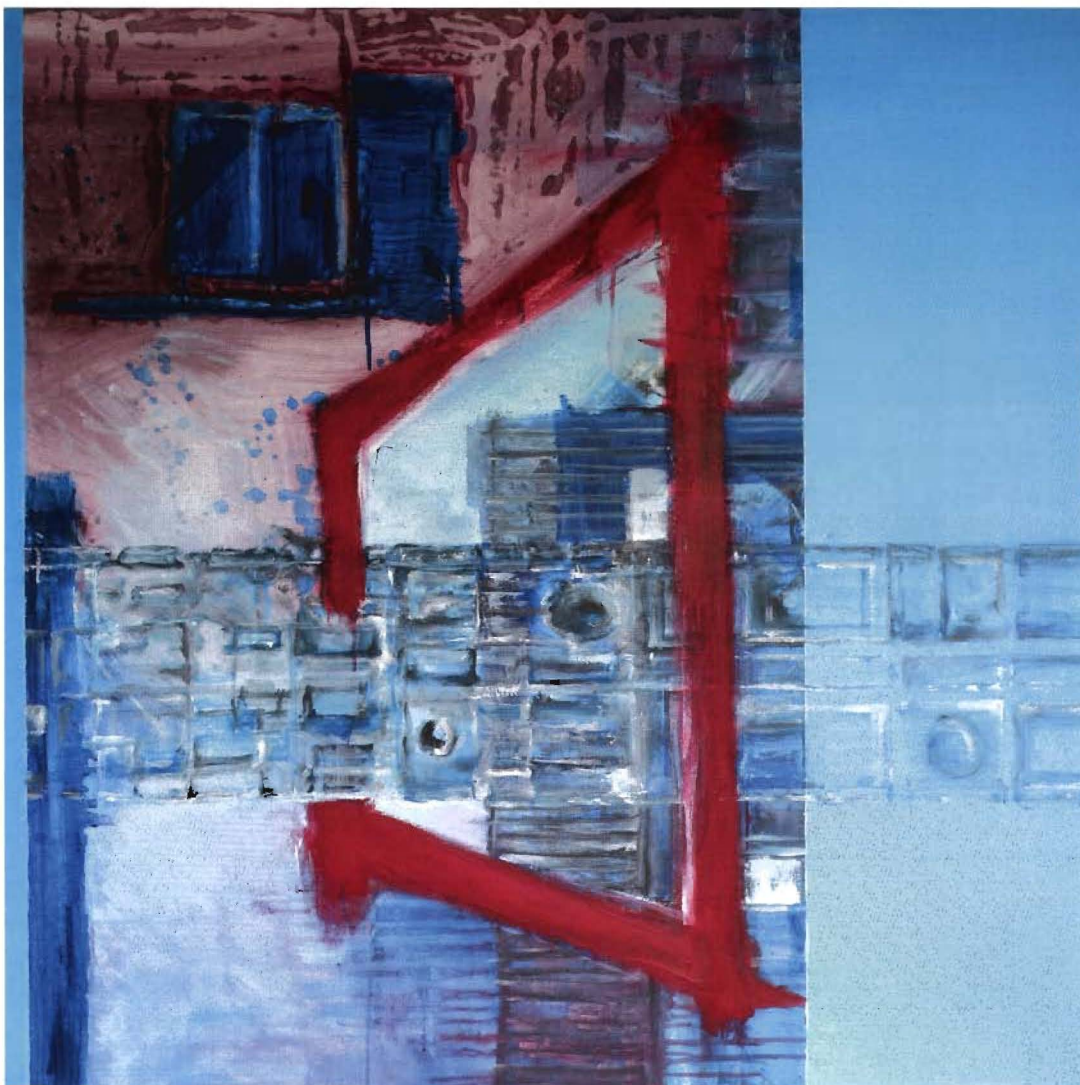
Roquebrune sur Argens 2001 31x40cm gemengde techniek op papier

Grenspaal Eijsden 2000 31x40cm gemengde techniek op papier

“Ik begin zelden met een vooropgezet plan of beeld. En als ik dat dan toch doe wordt daar uiteindelijk weinig of niets van gebruikt, want het schilderen gaat toch zijn eigen weg.”

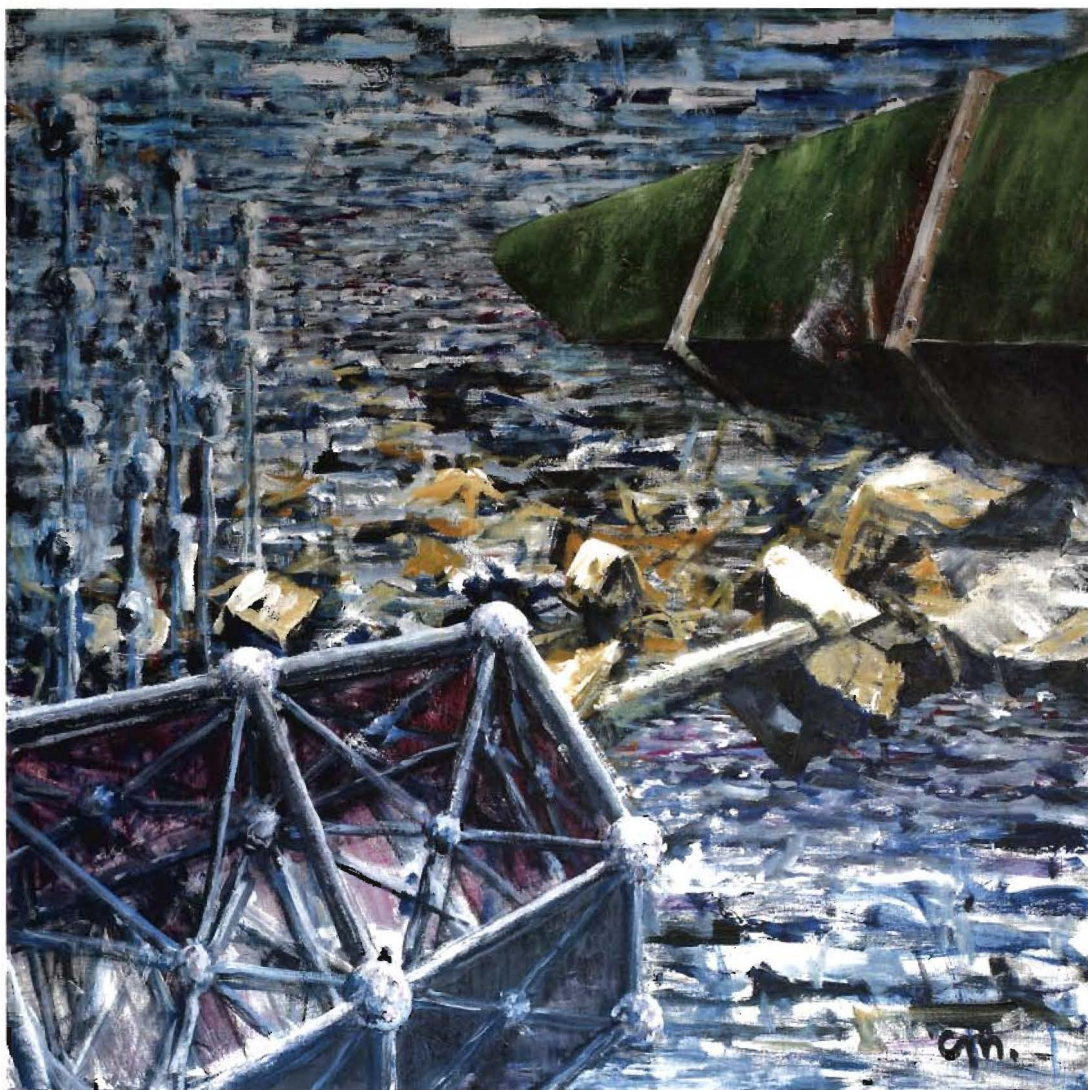

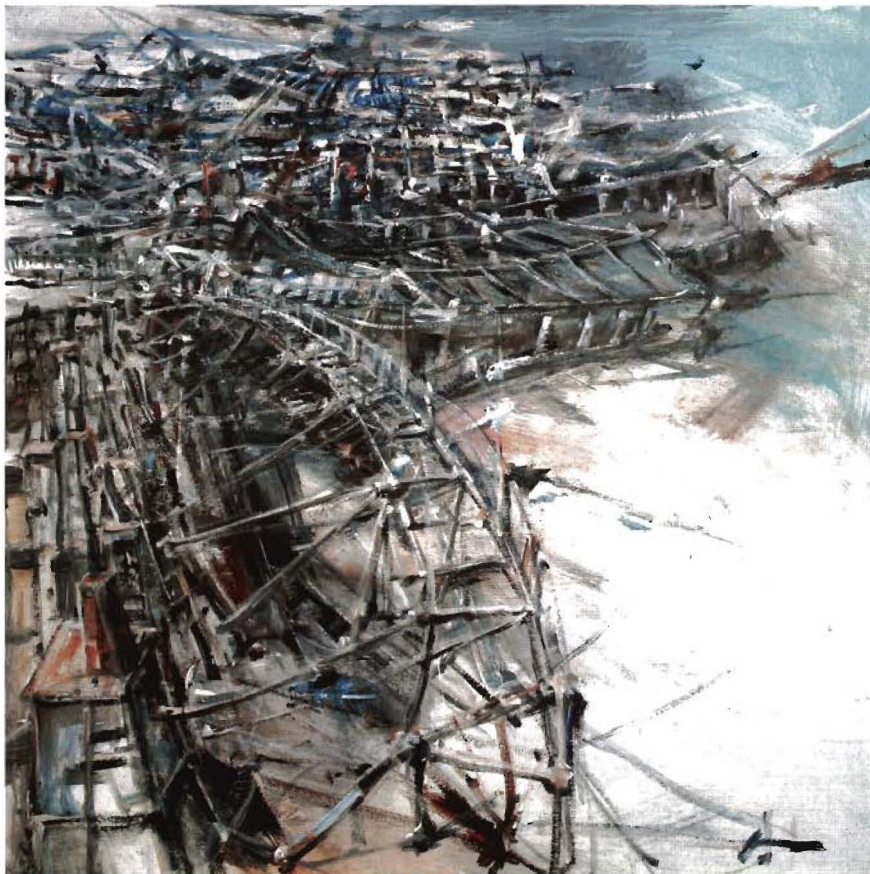

Calvino 2002. 100x100cm acryl op katoen

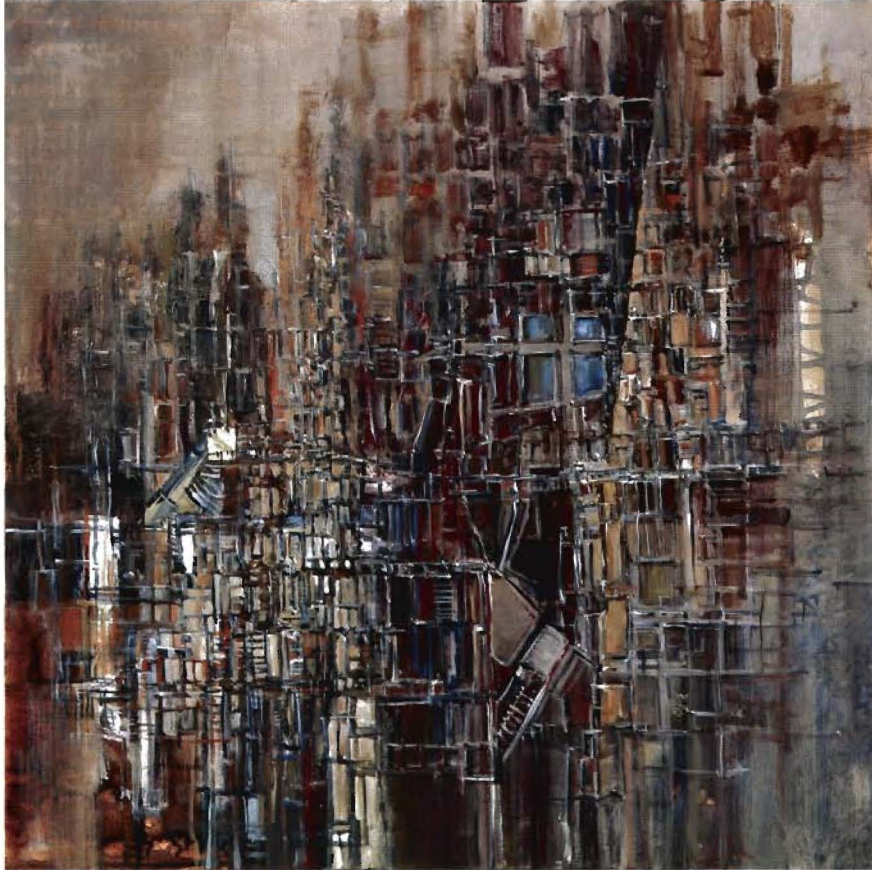

Werner 2003 100x100cm acryl op katoen

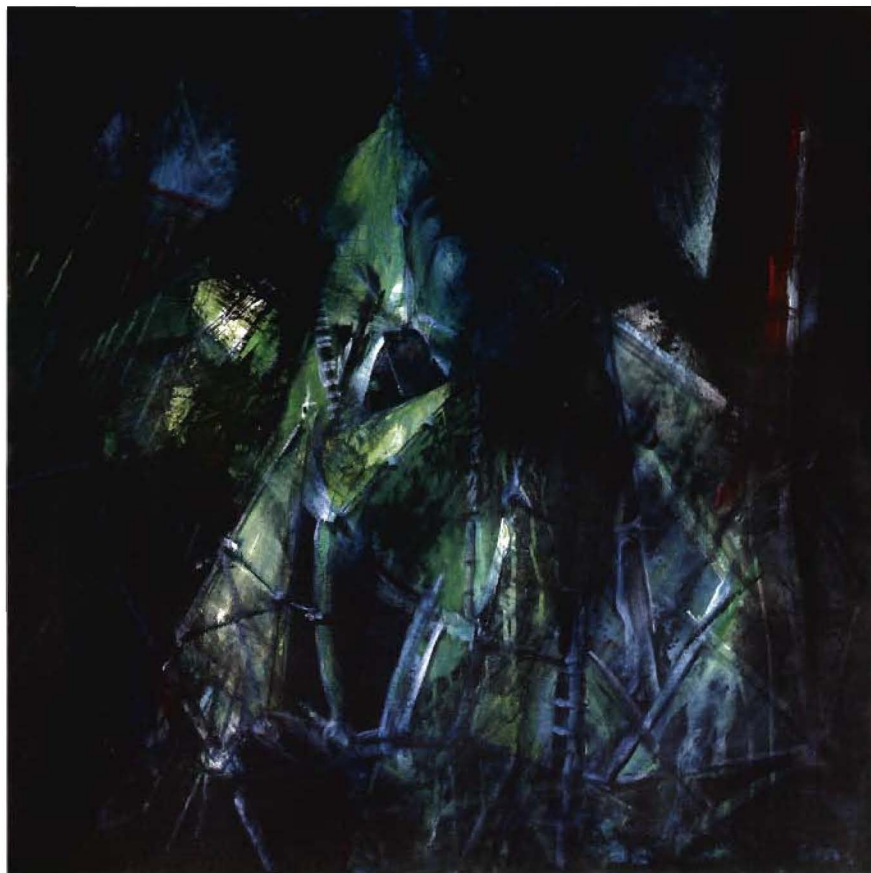

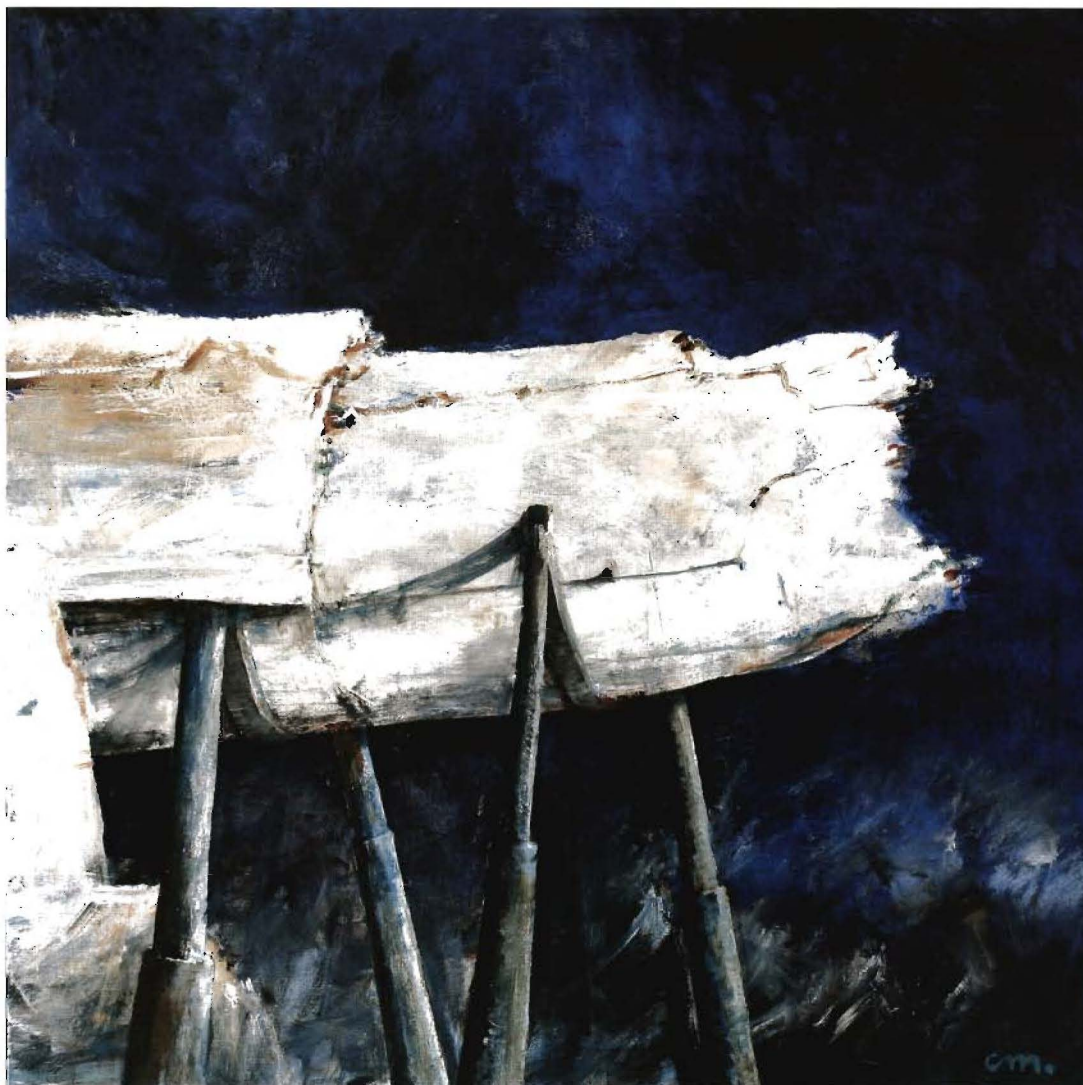
z.t. 2004 100x100cm acryl op katoen

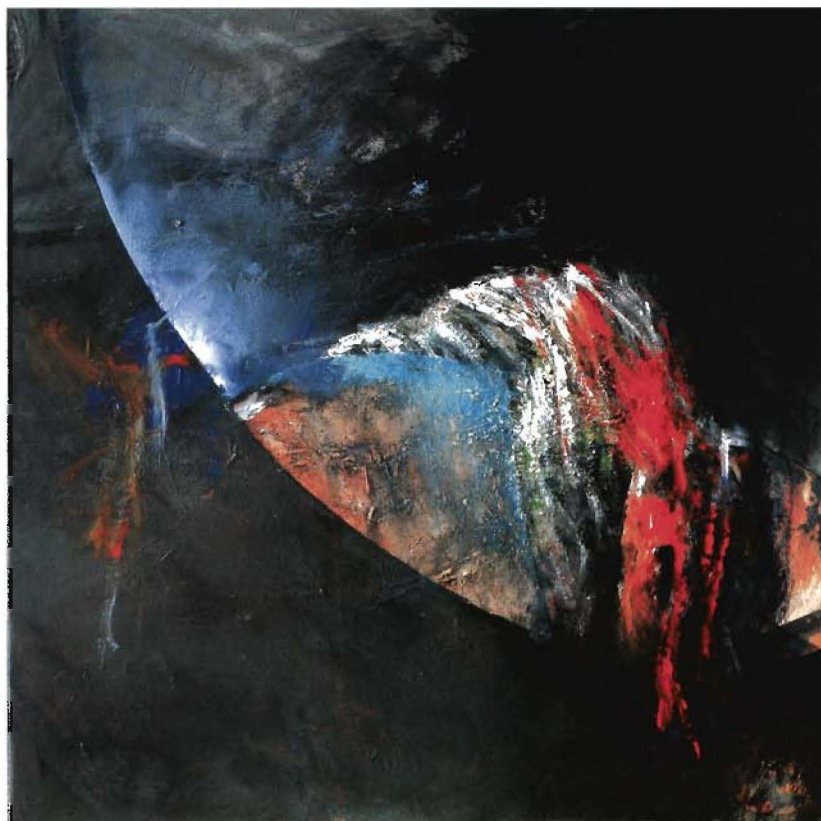

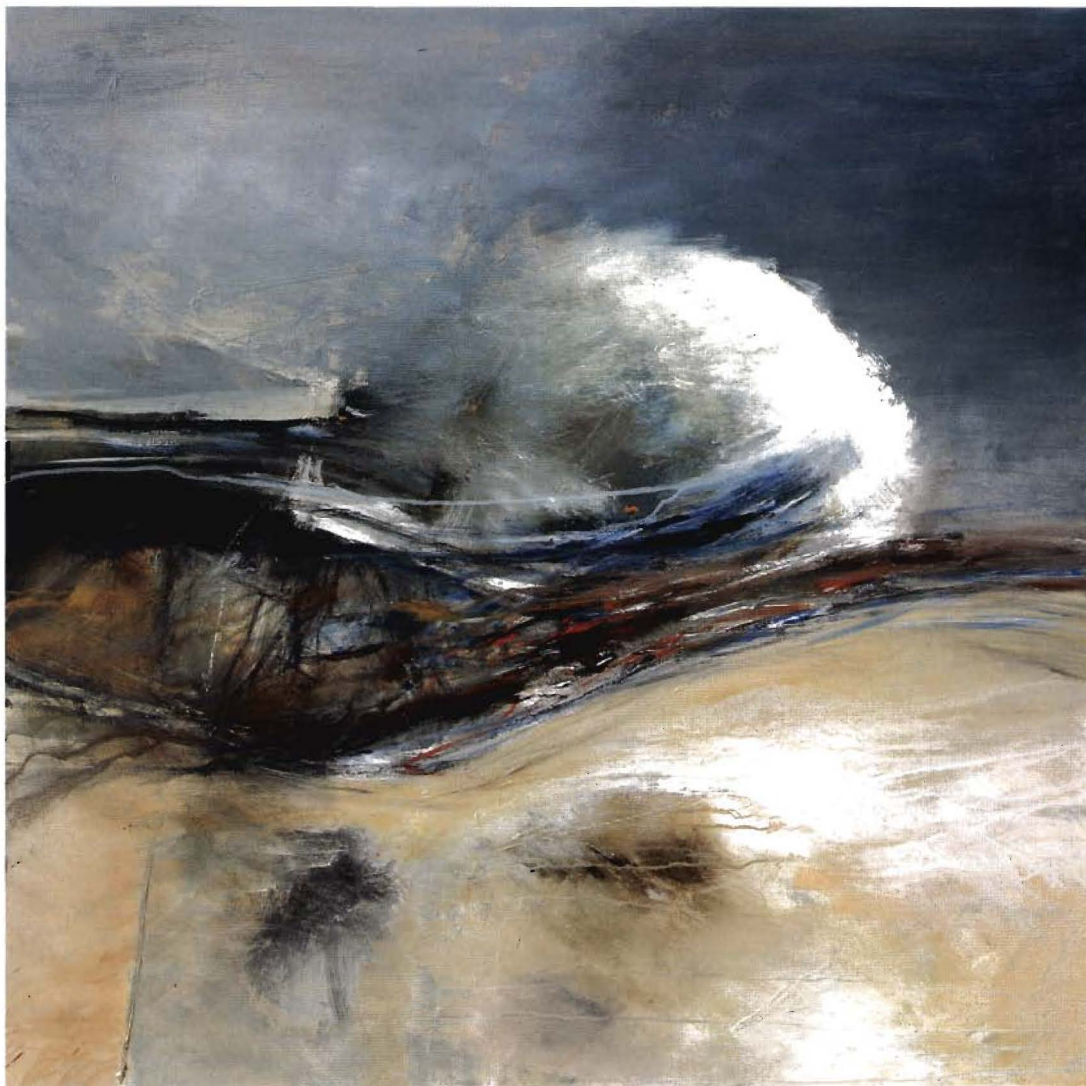

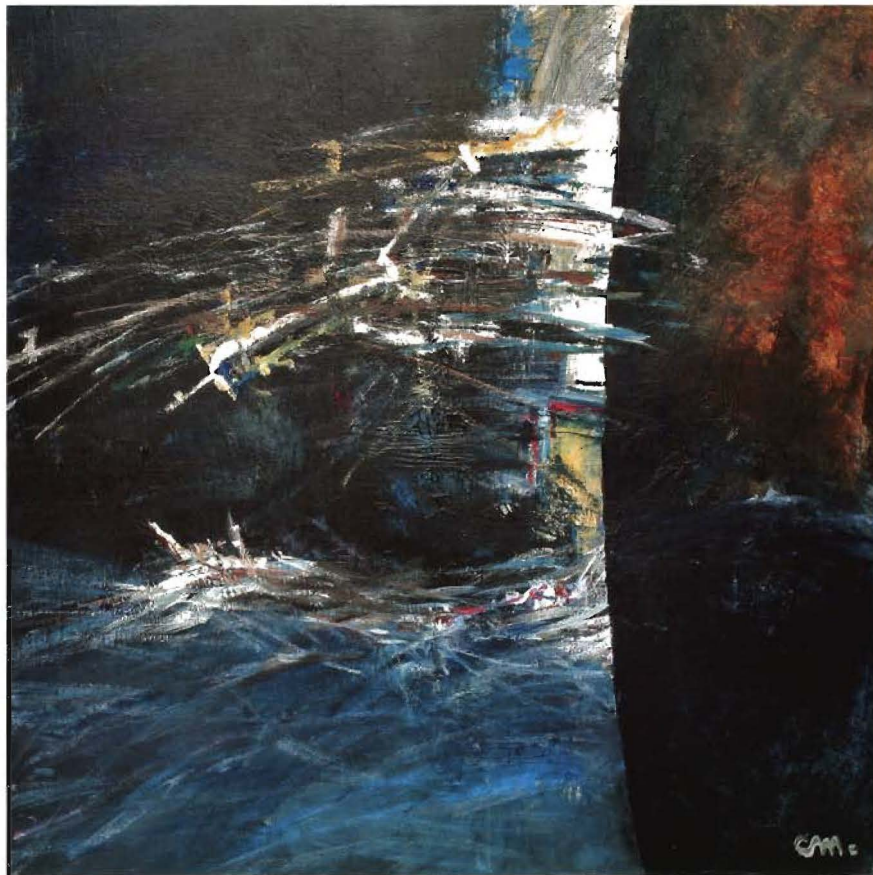
Altai 2003 100x120cm acryl op katoen

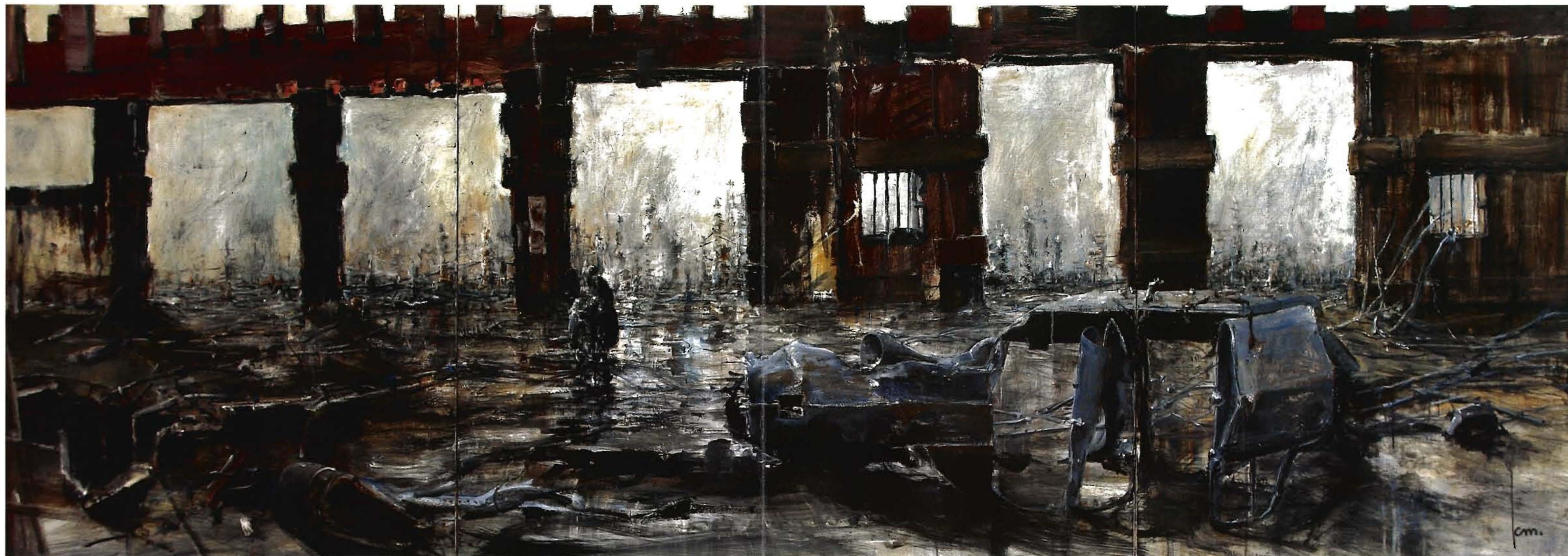
Dolomiet 2001 100x100cm acryl op katoen

Trix 2005 120x140cm acryl op linnen

Clemens Maassen

1962-1970 studie Bouwkunde (architectuur) Technische Hogeschool Delft.
Vanaf 1970 architectuurdocent Technische Universiteit Eindhoven.
Nam deel aan diverse teken- en schildercursussen en organiseerde tal van teken- en schilderreizen in o.a. Frankrijk, Tsjechië en Italië.
Vanaf 1996 docent Handtekenen faculteit Bouwkunde TU Eindhoven.
Van 1997 tot 2005 schilderlessen van Jan Martens.

Exposities:

- 1995 Aandenkens, expositie van reisschetsen, TU Eindhoven.
- 2002 Galerij de Kort, Bladel, schilderijen en werken op papier.
- 2003 Galier REM, Jabeek, schilderijen.
- 2004 Raadhuis Heerlen, werken op papier.
- 2004 Galerie REM, Jabeek, schilderijen en werken op papier.
- 2005 Mosa-art galerie, Cuyk, werken op papier.
- 2006 Onderhuids, afscheidsexpositie TU Eindhoven.

Colofon

tekst: Gerard Verhoogt
beeldredactie: Clemens Maassen
fotografie: Cor van Tuyl
foto omslag: Cliff Hasham
vormgeving: Jac de Kok
drukwerk: Lectoris bv, Eindhoven
oplage: 750

afbeeldingen omslag:

handschrift 2002 22x23cm houtskool op papier
zelfportret 2006 100x80cm acryl op katoen

november 2006

ISBN 90-6814-165-1